

Et TEMA fra www.dreieskiva.com - Roald's rom i rommet.

Kort oversikt over Israels historie

Roald Kvam © 2008

For å plassera dei ulike profetane kan vi ta eit kort overblikk over Israel si historie. Vi startar med utgangen av Egypt, truleg ikring 1250. Erobringa av landet og domartida varar fram til om lag 1020. Saul er konge til 1000. David er konge til 965. Salomo til 926. Ved hans død vert riket delt i to...

Nordriket Israel.

Hovudstad: Samaria.

Nordriket står til 722.

Då blir Samaria inntatt av assyrarar og innbyggjarane i landet vert ført bort.

Akab er ein av kongane i Nordriket: 871-852.

Det er under han at *Elia* og *Elisja* står fram. *Amos* virkar her ikring 760. Og Hosea litt nærare "undergangen".

Sørriket Juda.

Hovudstad: Jerusalem.

Sørriket står til 586.

Då vert Jerusalem inntatt av babylonarane og innbyggjarane vert ført til Babel. Israel si framtid vert knytta til desse.

Jesaja høyrer til i Sørriket 736-697. *Mika* står fram samtidig med han. På 600-talet møter vi *Nahum*, *Sefanja*, *Habakkuk* og sist *Jeremia* som virker fram mot bortføringa.

Med Sørrikets undergang i 586 er Israels tid som politisk størrelse stort sett forbi. Bortførelsen til Babylon betegner på mange måter et vendepunkt i folkets historie. Det merkes hos profetene. Før bortførelsen har domstoen vært den sterkeste. I eksiltiden blir frelsestenen dominerende. Gjennom dommen fører Gud sitt folk til en ny framtid.

I eksiltiden virker Esekial og (muligens) Deutero-Jesaja, i hvertfall taler Jes 40-55 inn i denne periode. Videre er Daniel i virksomhet på denne tiden.

Det babylonske verdensrike består bare til 538. Da overtar det medisk-persiske rike verdensmakten under Kyros' ledelse. Kyros er tolerant og gir Israel lov til å dra tilbake til Kana'an og gjenoppbygge landet, templet og Jerusalem.

I 536 vender den første kontingent av bortførte tilbake og begynner med gjenoppbyggingen. De er ikke politisk, men religiøst selvstendige. Ca 520 opptrer profetene Haggai og Sakarja og setter fart i gjenoppbyggingen av templet. Malaki virker antagelig omkring 470.

Gjenoppbyggingen av byen og landet går langsomt. Stadig kommer grupper av jøder fra Babel til Kana'an. Blant de som kommer er Esra og Nehemja – omkring 450. Ikke minst den sistnevnte får i gang oppbyggingen av Jerusalem.

Når det gjelder historien videre er jødene under persisk herredømme til 330, da Aleksander den store overtar verdensmakten. Etter hans død blir riket delt i 4. Makten over Kana'an skifter mellom Egypt og Syria frem til 165. Da gjør jødene opprør fordi det blir innført avgudsdyrkelse i templet (Dan 10-11). Fra 142 til 63 oppnår folket politisk selvstendighet. Men i 63 overtar romerne makten i landet, har den når Jesus fødes og i flere hundre år etterpå

(frå Kurt Hjemdal: *Profetene*, s. 7-8. Bibelskolen i Grimstad).

